

Statenmededeling

Onderwerp

Evaluatie Urgentieteam

Datum

20 december 2016

Documentnummer

GS: 4118169

PS: 4128873

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- de evaluatie van het Urgentieteam,
- en de wijze waarop ons college met de conclusies om wil gaan.

Deze evaluatie heeft u reeds op 31 oktober via een [memo gedeputeerde](#) ontvangen, samen met de evaluatie BZV.

Aanleiding

In de "[Nadere Afspraken van het Brabant Beraad](#)" (20 januari 2014) en bij de behandeling van de [Structuurvisie en Verordening ruimte in Provinciale Staten](#) (7 februari 2014) zijn afspraken gemaakt die er toe moeten leiden dat er in 2020 geen overbelaste situaties meer zijn in relatie tot de veehouderij. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid op zich genomen om die overbelaste situaties (urgentiegebieden) te identificeren en de knelpunten aan te pakken.

In opdracht van de Stuurgroep van het Brabantberaad (provincie, BMF, ZLTO en een vertegenwoordiging van de gemeenten) is er in maart 2014 een Urgentieteam opgericht dat partijen hierbij kan ondersteunen. Het Urgentieteam is een onderdeel van de [Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood](#).

Per 1-1-2017 stopt het Urgentieteam in de huidige vorm. Een belangrijke reden voor dit besluit is het feit dat het in stand houden van een aparte constructie als het urgentieteam de noodzakelijke veranderingen in bestaande structuren uiteindelijk in de weg staat. Ook de aanwas van nieuwe casussen is vrijwel gestopt. Daarnaast is vanaf het moment van de instelling van het team toegewerkt naar een constructie waarbij gemeenten in samenwerking met omgevingsdiensten de gewenste inzet in overlastsituaties organiseren. Bijgevoegde evaluatie draagt bij om de opgedane ervaring te borgen in het vervolgtraject.

Bevoegdheid

Het urgentieteam werkte vanuit een gezamenlijk opdracht van BMF, ZLTO, gemeenten en Provincie Noord-Brabant. Op basis van onze uitvoerende rol informeren wij uw Staten over de evaluatie van het Urgentieteam. Uw Staten kunnen hiervan kennisnemen op basis van uw controlerende rol.

Datum

20 december 2016

Documentnummer

GS: 4118169

PS: 4128873

Kernboodschap

Hieronder staan eerst de belangrijkste conclusies uit de evaluatie op een rij. Bij het kopje Vervolgtraject is aangegeven hoe wij met de conclusies om willen gaan.

De conclusies uit de evaluatie door Lysias.

De evaluatie levert de volgende vier conclusies op:

- 1. Het Urgentieteam heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het bespreekbaar maken en oplossen van overlastsituaties;*
- 2. Het optreden van het Urgentieteam leidt tot meer omgevingsbewust handelen bij partijen;*

Er is brede consensus dat het Urgentieteam succesvol is geweest in het bespreekbaar maken van (vaak langlopende) overlastsituaties en het vinden van gedragen oplossingen voor knelpunten. Er was grote behoefte (vooral bij bewoners in overlastsituaties) om (vaak voor het eerst) serieus te worden genomen. Die aandacht is op zich al een belangrijk resultaat. Daarnaast heeft de werkwijze van het Urgentieteam een katalyserende werking gehad op omgevingsbewust handelen van betrokkenen: overheden, veehouders en burgers. Overigens staan partijen (met name sommige gemeenten) vaak nog wel aan begin van de transitie naar meer omgevingsbewust handelen. Het begin is er, maar het is nog broos.

- 3. Het succes van het Urgentieteam zit vooral in de onafhankelijke positie;*

De belangrijkste succesfactor van het Urgentieteam is gelegen in de onafhankelijke positie van het team. Het Urgentieteam kon (en mocht) zich onpartijdig verbinden aan de opgave. Het gezamenlijk opdrachtgeverschap van het Urgentieteam heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld in de verbinding en samenwerking tussen de partners.

- 4. Borging van het resultaat is een belangrijk aandachtspunt.*

Er is sprake van een voorzichtige olievlekwerking bij gemeenten om meer omgevingsbewust te denken en te handelen. Gemeenten moeten vanaf 2017 het stokje overnemen, waarbij is voorzien in uitvoering van het Urgentieteam 'nieuwe stijl' door de omgevingsdiensten. Er bestaat bij diverse partners twijfel of het Urgentieteam 'nieuwe stijl' in staat is om de transitie door te zetten. Vooral het (ontbreken van) de (ervaren) onafhankelijke positie van het Urgentieteam 'nieuwe stijl' baart zorgen. Veel betrokkenen geven aan dat een netwerkorganisatie die vergelijkbaar is met de huidige organisatie de voorkeur heeft, waarbij de financiering verschuift naar gemeenten.

Afsluitend

Het Urgentieteam is als instrument gericht op de praktijk. De opzet is niet normatief en niet beleidsmatig, maar ze gaat uit van vertrouwen en is gericht op inspiratie en verbinding. Dat is in lijn met de aard van het instrument en de gekozen provinciale rol van de overheid, namelijk *'samenwerking'* (UBA 2013). De effectiviteit van het Urgentieteam is lastig te meten, maar het team doet wel wat dringend nodig is: de dialoog zoeken en stimuleren van omgevingsbewust handelen. Volgens sommigen is dat een vernieuwende en verfrissende aanpak. Misschien zijn partijen wel gewoon opnieuw aan het uitvinden dat de dialoog soms gewoon heel goed helpt.

Datum
20 december 2016
Documentnummer
GS: 4118169
PS: 4128873

De evaluatie heeft in afstemming met de partners plaatsgevonden, en de resultaten zijn ook besproken met de partners uit het opdrachtgeversoverleg en betrokkenen bij enkele casussen (ambtenaren, boeren en burgers).

Vervolgtraject

In 2016 worden lopende zaken afgerond of overgedragen. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aanpak van overlast. Om de toegepaste werkwijze van het urgentieteam en de opgedane ervaringen van het team te borgen worden de volgende stappen gezet.

1. Brabant breed supportnetwerk

Vanaf de start van het urgentieteam is er op ingezet dat gemeenten het stokje van de provincie overnemen om een dergelijke ondersteuning te organiseren. Omdat omgevingsdiensten als gemeenschappelijke dienst van gemeenten en provincie taken uitvoeren op het vlak van vergunningverlening toezicht en handhaving is voor het vervolg van het urgentieteam de koppeling gelegd met die diensten. In januari 2017 besluiten de besturen van de omgevingsdiensten over de hierna beschreven organisatievorm.

Brabant breed wordt een supportnetwerk georganiseerd. Het netwerk bestaat uit ca 6 tot 9 mensen van de drie omgevingsdiensten. Deze mensen hebben binnen de omgevingsdiensten een coördinerende rol voor het implementeren van omgevingsbewust handelen en adviseren aan provincie en gemeenten over de inzet van bijvoorbeeld (pre)- mediation. Ze zijn aanspreekpunt voor medewerkers en opdrachtgevers van de omgevingsdienst. Het supportnetwerk onderhoud een directe lijn met een groep experts (opgebouwd in de periode van het urgentieteam) om benodigde specialistische kennis in te kunnen schakelen. In geval van (pre)- mediation wordt vanuit het supportnetwerk gezocht naar een onafhankelijke begeleider.

Inzet van het supportnetwerk voor de implementatie van omgevingsbewust handelen is onderdeel van de collectieve taken. Een bredere inzet van (pre)- mediation en experts is onderdeel van opdrachtverlening van gemeenten en provincie aan de omgevingsdiensten.

De partners uit het voormalig opdrachtgeversoverleg (BMF, ZLTO, gemeenten en provincie) blijven elkaar op gezette tijden ontmoeten om te kunnen blijven volgen of de nieuwe werkwijze functioneert. Een van de directeuren van de omgevingsdiensten sluit aan bij dit overleg. De secretaris van dit overleg (Provincie ambtenaar) draagt tevens zorg voor brabantbrede kennisuitwisseling.

Datum

20 december 2016

Documentnummer

GS: 4118169

PS: 4128873

2. Opgedane inzichten en ervaringen worden actief gedeeld en uitgedragen

De huidige leden van het urgentieteam hebben een actieve rol om de opgedane ervaringen en inzichten te delen binnen de organisaties en werkverbanden op hun thuisbasis (gemeenten, BMF, ZLTO, GGD, provincie en omgevingsdiensten). Een belangrijk deel van deze mensen gaat deel uitmaken van het supportnetwerk of de groep experts die kan worden aangesproken voor advies.

Met de onderwijsinstellingen HAS en Helicon is een samenwerking ontstaan met het verzorgen van gastcolleges over omgevingsbewust handelen en het voeren van gesprekken. De inzet is er op gericht om de groep toekomstige boeren en adviseurs te scholen in de gespreksvaardigheden voor een goede communicatie met de omgeving.

Gekoppeld aan het speerpunt zorgvuldige veehouderij van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht worden de ervaringen en inzichten van het kernteam actief gedeeld met de betrokken overheidsorganisaties.

3. Provincie blijft betrokken

De provincie heeft een directe betrokkenheid bij de borging van de ervaringen en de aansturing van de nieuwe werkwijze als mede opdrachtgever van de omgevingsdiensten. Daarnaast heeft de provinciale secretaris van het overleg met de direct betrokken partners (het voormalige opdrachtgeversoverleg) een coördinerende rol voor de Brabantbrede kennisuitwisseling. De Stuurgroep Dynamisch Platteland draagt zorg voor de rapportage van de voortgang van de aanpak van urgentiegebieden.

In 2017 is een midterm review van de UBA gepland, daarin wordt het totale pakket aan instrumenten in samenhang bekeken. De uitkomsten van de evaluatie Urgentieteam (en ook van de evaluatie BZV) zullen worden gebruikt bij de midterm review.

Consequenties

De Brabantse burger kan via gemeenten een beroep blijven doen op inzet van activiteiten om overlastsituaties aan te pakken.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Communicatie

We zullen het evaluatierapport toezenden aan alle betrokken partners.

Bijlagen

- Evaluatie Urgentieteam

Datum

20 december 2016

Documentnummer

GS: 4118169

PS: 4128873

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever Evaluatie Urgentieteam: de heer J.A.W. van Gils (073) 68 12 456, jvgils@brabant.nl, directeur cluster Cultuur en Samenleving.

Opdrachtgever Urgentieteam: mevrouw A.L. Schoenmakers (06) 18 30 32 98, alschoenmakers@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Zuid-Oost van cluster Ruimte.

Opdrachtnemer: de heer H. van Dommelen, (06-18303283), hvdommelen@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Noord-Oost van cluster Ruimte